

?kili ?li?kilerde Çat??ma Çözme Tepkileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?kili ?li?kilerde Çat??ma Çözme Tepkileri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23165>

Özet

İkili ilişkilerde Çatışma Çözme Tepkileri Ölçeği, bireylerin romantik veya yakın ilişkilerde karşılaşılan anlaşmazlıklar sırasında sergilediği davranışsal tepkileri ve partnerlerinden algıladıkları tepkileri ölçmek amacıyla uyarlanmış 16 maddelik bir araçtır. Ölçek, literatürde yaygın olarak kabul gören ve bireylerin çatışmaya yönelik yaklaşımların dört temel boyutta inceleyen bir yapıya temel alır. Bu boyutlar **Çekilme**, **Konuşma**, **Bağılılık** ve **Yokmu Gibi Davranma** olarak adlandırılmaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2018 yılında Nur Taluy tarafından gerçekleştirilmiş olup, psikolojik ölçme standartlarına uygun olarak geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

İkili ilişkiler, Çatışma çözme, romantik ilişkiler, partner tepkileri, adaptasyon, psikometri, Faktör analizi

Yazarlar

Nur Taluy

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin ikili ilişkilerde yaşadıkları çatışma durumlarında gösterdikleri tepki biçimlerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, sadece bireyin kendi tepkilerini değil, aynı zamanda partnerinin bu tür durumlarda sergilediği tepkileri nasıl algıladığını da ölçerek ilişki dinamiği hakkında kapsamlı bilgi sunar.

Ölçek, bu tepkileri dört farklı strateji (Çekilme, Konuşma, Bağlılık, Yokmu Gibi Davranma) altında toplayarak, bireylerin ilişkilerini sürdürme, iyileştirme ya da sonlandırma eğilimlerini yansıtan davranış kalıplarını belirlemeyi hedefler. Bu sayede, çift terapisi ve ilişki araştırmaları alanında önemli bir değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.

Yapı

İkili ilişkilerde Çatışma Çözme Tepkileri Ölçeği, 16 madde ve 4 faktörden oluşan, çift boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, her bir çatışma çözme stratejisini iki perspektiften değerlendirir:

Bireyin Kendi Tepkisi (Kişinin çatışma anında sergilediği davranış).

Partnerde Algılanan Tepki (Kişinin, partnerinin çatışma anında sergilediğini düşündüğü davranış).

Bu dört faktör, ili?kiyi sürdürme ve yap?c? çözümlere ula?ma düzeylerine göre farklı?k gösterir:

Ç?k?? (Exit): ?li?kiyi sonlandırma tehdidi veya fiziksel olarak ortamdaki uzakla?ma gibi y?k?c? ve aktif tepkileri içerir.

Konu?ma (Voice): Sorunlar? tart??ma, çözüm arama ve durumu iyile?tirmeye yönelik yap?c? ve aktif tepkileri içerir.

Ba?l?k (Loyalty): Sorunlar?n düzelmesini pasifçe bekleme, sab?r gösterme ve ili?kiye sessizce ba?l? kalma gibi yap?c? ancak pasif tepkileri içerir.

Yokmu? Gibi Davranma (Neglect): Somurtma, konuyu görmezden gelme veya partnerle yüzle?mekten kaç?nma gibi y?k?c? ve pasif tepkileri içerir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda, yap?sal uygunlu?unu test etmek amacıyla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygunlu?unu do?rulam??t?r.

Elde edilen sonuçlar, hem bireyin kendi çat??ma tepkileri boyutunda hem de partnerde alg?lanan tepkiler boyutunda özgün ölçekteki dört faktörlü yap?n?n korundu?unu göstermi?tir. Bu bulgu, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (çat??ma çözme stratejilerini) ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?üne dair güçlü bir yap? geçerli?i kan?t? sunmaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlı?k güvenilirlik analizleri, her bir faktör için ayrı ayrı hesaplanan Cronbach alfa katsayılar? ile de?erlendirilmi?tir. Güvenirlik de?erleri, ölçe?in farklı boyutlarda kabul edilebilir düzeyde tutarlı???a sahip oldu?unu göstermektedir.

Yap?lan analizlerde, bireyin kendi tepkilerine ili?kin faktörlerin Cronbach alfa iç tutarlı?k katsayılar? .53 ile .80 arasında de?i?mektedir. Bireyin partnerinde alg?lad??? tepkiye ili?kin faktörlerin katsayılar? ise .54 ile .85 arasında bir da??ım göstermektedir. Bu de?erler, özellikle yüksek katsayılara sahip faktörlerin oldukça güvenilir oldu?unu, ancak bazı alt boyutlar?n daha düşük iç tutarlı???a sahip olabilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini s?namak amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi, 16 maddelik ölçek yap?s?n?n iki temel boyutta (bireyin tepkisi ve partnerin tepkisi) dört alt faktöre ayr?ld???n? do?rulam??t?r. Bu dört faktör, orijinal ölçe?in teorik modelini yans?tmaktadır.

Faktörlerin isimlendirilmesi ve madde da??ım?, çat??ma tepkilerinin aktivite (aktif/pasif) ve yap?sallık (yap?c?/y?k?c?) eksenlerinde ayr??t???n? göstermi?tir. Bu analiz sonuçlar?, ölçe?in

Türk kültüründe de çatışma çözme stratejilerini ölçerken kavramsal bütünlüğünü koruduğunu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: 16 madde ve 4 faktörlü yapıdadır. Her madde, hem bireyin kendi tepkisi hem de partnerde algılanan tepki olarak iki farklı perspektiften değerlendirilmektedir.

Maddelerin Derecelendirilmesi: Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik standartlara göre genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi ölçek kullanılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Romantik ya da yakın ikili ilişkilerde olan yetişkin bireyler.

Yaş Grubu: Yetişkin Popülasyon

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, ikili ilişkilerde çatışma yaşayan bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ve partner tepkilerinin algılanmasına dayalı raporlama.

Anahtar Kelimeler

Çatışma stratejileri, ilişki kalitesi, psikolojik ölçüm, Cronbach Alpha, çatışma tepkileri, uyarlama çalışması, dyadik ilişkiler

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nur Taluy

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresi: nurtaluy@mu.edu.tr

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Özinler, Ücret ve Test Yolu

Test Yolu (Uyarılma Yayın): 2018

Özinler ve Ücret: Ticari kullanıma ve telif hakları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Makalenin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: ikili-iliskilerde-catisma-cozme-tepkileri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Taluy, N. (2018). İkili İlişkilerde Çatışma Çözme Tepkileri Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik sınınaması. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 38(1), 33-51. DOI: [10.26650/SP399410](https://doi.org/10.26650/SP399410)

İkili İlişkilerde Çatışma Çözme Tepkileri Ölçeği Maddeleri

Ölçek 16 madde 4 faktörlü yapıdadır.

Çıkkı (1, 5, 9 ve 13.maddeler): Bireyin tepkisi: Erim/ilişkiyi yadım ki gerçekten kötü bir şey söylediğinde onu terk etmekle tehdit ederim. Bireyin partnerinde algıladığı tepki: Erim/ilişkiyi yadım ki gerçekten kötü bir şey söylediğinde beni terk etmekle tehdit eder.

Konuma (2, 6, 10 ve 15.maddeler): Bireyin tepkisi: Erim/ilişkiyi yadım ki hoşuma gitmeyen bir şey yapınca bu konuyu onunla sakince tartışırım. Bireyin partnerinde algıladığı tepki: Erimin/ilişkiyi yadım ki ninin hoşuna gitmeyen bir şey yapınca bu konuyu benimle sakince tartışır.

Bağılılık (3, 7, 11 ve 16.maddeler): Bireyin tepkisi: Erim/ilişkiyi yadım ki gerçekten kötü bir şey söylediğinde sabırla keyfinin düzelmesini beklerim. Bireyin partnerinde algıladığı tepki: Erim/ilişkiyi yadım ki gerçekten kötü bir şey söylediğinde sabırla keyfimin düzelmesini bekler.

Yokmu Gibi Davranma (4, 8, 12 ve 14.maddeler): Bireyin tepkisi: Erim/ilişkiyi yadım ki gerçekten kötü bir şey söylediğinde somurturum ve konuyla yüzleşmem. Bireyin partnerinde algıladığı tepki: Erim/ilişkiyi yadım ki gerçekten kötü bir şey söylediğinde somurtur ve konuyla yüzleşmez.